

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: बीजीएस २०१९/प्र.क्र.४०/योजना-१

बांधकाम भवन इमारत, २५, मईबान पथ,
फोर्ट, मुंबई- ४०० ००१
दिनांक: ११ नोव्हेंबर, २०२०

वाचा -

- १) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. २५३/१६/२०१७ - BIOGAS, दिनांक ३० मे, २०१८
- २) ग्राम विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक: बीजीएस-२०१८/प्र.क्र.९०/योजना-१, दिनांक १२ जुलै, २०१९
- ३) ग्राम विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक: बीजीएस-२०१९/प्र.क्र.४०/योजना-१, दिनांक २० नोव्हेंबर, २०२०
- ४) केंद्र शासनाचे पत्र क्रमांक २५३/३४/२०१९-BIOGAS (Gen), दिनांक २७ सप्टेंबर, २०१९
- ५) केंद्र शासनाचे पत्र क्रमांक २५३/५०/२०१९-BIOGAS (SC), दिनांक २९ सप्टेंबर, २०१९
- ६) शासन परिपत्रक वित्त विभाग क्रमांक अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३ दिनांक १६ एप्रिल, २०२०

प्रस्तावना-

नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत कार्यक्रम ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना आहे. संदर्भित आदेश क्र. ४ व आदेश क्र. ५ अन्वये सदर योजनेसाठी सन २०१९-२० करीता राज्यस्तरावरील PFMS प्रणालीसाठी नोंदणी करण्यात आलेल्या बँकेच्या बचत खाते क्रमांक ११४४०००१०५११७२५२ वर अनुक्रमे रु. ४८.०० लक्ष व रु. ७२.०० लक्ष असा एकूण १२०.०० लक्ष इतका निधी जमा करण्यात आल्याचे कळविले आहे. संदर्भित आदेश क्र. २ अन्वये “नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खतव्यवस्थापन कार्यक्रम (NNBOMP)” या योजनेच्या अनुषंगाने, निधी आहरण व संवितरण करणेसाठी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहे. तसेच मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांना “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहे.

२. केंद्र शासनाचे दिनांक १० जुलै, २०१९ चे पत्रान्वये सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षाकरिता राज्यास ८५०० बायोगॅस संयंत्राचे उद्दिष्ट मंजूर केलेले आहे. त्यानुसार राज्यातील सर्व जिल्हा परिषदांना त्यांच्या मागणीनुसार एकूण ७५०० बायोगॅस संयंत्राचे उद्दिष्ट कळविलेले आहे. संदर्भित आदेश क्र. ३ अन्वये सदर उद्दिष्टांच्या अनुषंगाने सन २०१९-२० या वर्षाकरिता एकूण अनुदानाच्या ५०% रक्कम रु.४,७०,८२,५००/- राज्यस्तरावरील PFMS प्रणालीसाठी नोंदणी करण्यात आलेल्या बँक बचत खात्यात जमा करण्यात आलेली होती.

शासन निर्णय :

नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत कार्यक्रमासाठी सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षासाठी बायोगॅस संयंत्र बांधकाम व अनुषंगिक बाबींसाठी या शासन निर्णयान्वये एकूण रु. १२०.०० लक्ष (रु. एक कोटी वीस लक्ष मात्र) इतका निधी खर्च करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. केंद्र शासनाकडून उक्त संदर्भीय पत्र क्रमांक ४ व ५ अन्वये रु. १२०.०० लक्ष (रु. एक कोटी वीस लक्ष मात्र) इतका निधी प्राप्त झालेला असून सदर निधी राज्यस्तरीय बँक बचत खात्यामध्ये जमा आहे.

३. सदर निधीपैकी, या बचत खात्याचे “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित केलेले मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांनी PFMS प्रणालीद्वारे या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या विवरणपत्रातील रकाना क्रमांक २१ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे एकूण रक्कम रु. १२०.०० लक्ष (रु. एक कोटी वीस लक्ष मात्र) संबंधित जिल्ह्यांना वितरीत करावी.

४. केंद्र शासनाच्या अपारंपरिक ऊर्जा स्रोत मंत्रालयाकडून मागण्या (क्लेम्स) पूर्णतः अदा केल्या जातील असे गृहीत धरुनच राज्य शासनाकडून जिल्हा परिषदांना उद्दिष्टानुसार अनुदानाची रक्कम मंजूर करण्यात येते.. या मागण्यांच्या बाबतीत केंद्र शासनाने नाकारलेली रक्कम यानंतर देण्यात येणाऱ्या अनुदानातून वळती करून घेण्यात येईल, याची कृपया नोंद घ्यावी.

५. प्रस्तुत खर्च हा मागणी क्र.एल-३, २८१०, अपारंपरिक ऊर्जा साधने -०१-बायोगॅस १०१, बायोगॅसच्या विकासासाठी राष्ट्रीय कार्यक्रम पंचवार्षिक योजने अंतर्गत योजना केंद्र पुरस्कृत योजना-३३, अर्थसहाय्य (०१) (०१) गोबरगॅस संयंत्र बसविणे (२८१० ००१६) या लेखाशिर्षाखाली सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षासाठी मंजूर केलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

६. सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षात नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत कार्यक्रम ही योजना राबविण्यासाठी केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या संदर्भ क्रमांक १ मध्ये नमूद केलेल्या आदेशाप्रमाणे अनुदानाचे दर लागू राहतील.

७. या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या विवरणपत्रातील रकाना क्रमांक २१ मध्ये दर्शविलेल्या रक्कमेपेक्षा अधिक खर्च होणार नाही याची दक्षता आहरण व संवितरण अधिकारी यांनी घ्यावी.

८. सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षात नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत कार्यक्रमासाठी वितरीत केल्या जाणाऱ्या अनुदानापैकी कोषागारातून आहरीत केलेल्या रक्कमेचे विहित नमुन्यातील उपयोगिता प्रमाणपत्र (ज्यामध्ये व्हाऊचर क्रमांक, अनुदान आहरीत केल्याचा दिनांक, अनुदान आहरणाचे प्रयोजन, मुख्य लेखाशिर्ष, आऊटवर्ड नंबर, इत्यादी बाबीसह) महालेखाकार मुंबई व नागपूर यांना एप्रिल-२०२१ अखेर पर्यंत पाठविणे आवश्यक राहिल. सन २०१९-२० च्या उपयोगिता प्रमाणपत्रासंबंधी महालेखापाल कार्यालय मुंबई/नागपूर यांचेकडून मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना प्राप्त झालेले Clearances Certificate मार्च-२०२१ पर्यंत शासनास पाठविण्याची जबाबदारी कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांची राहिल

९. सदर योजनेच्या अंमलबजाणीसाठी दरवर्षी जिल्हा परिषदांना उद्दिष्टांच्या अनुषंगाने बाबनिहाय संपूर्ण अनुदान शासन स्तरावरून उपलब्ध करून देण्यात येते. त्यानुसार जिल्हा परिषदांनी पूर्ण केलेल्या भौतिक उद्दिष्टांच्या अनुषंगाने

बाब निहाय खर्च करून आर्थिक वर्षअखेर ताळमेळ पूर्ण करावयाचे आहेत. बाबनिहाय रक्कम अखर्चित राहिल्यास, अशी शिल्लक रक्कम शासनास त्वरीत परत करण्यात यावी. अशी कोणतीही अखर्चित शिल्लक राहीलेली रक्कम पुढील आर्थिक वर्षात खर्च करता येणार नाही.

१०. प्रत्यक्ष केलेल्या खर्चाचे अचूक क्लेम्स (Claims) माहे डिसेंबर, २०२० अखेरपर्यंत शासनास सादर करण्यात यावेत. तसेच या शासन निर्णयान्वये मंजूर करण्यात आलेले अनुदान ज्या प्रयोजनासाठी मंजूर करण्यात आले आहे, त्याच प्रयोजनासाठी खर्च करण्यात यावे. नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंट्रीय खत कार्यक्रम (NNBOMP) ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना असून, २० कलमी कार्यक्रमांच्या अंमलबजावणीचा घटक असल्याने मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी सदर आदेशानुसार या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी तातडीने लाभार्थ्यांना अनुदान वितरित करावे.

११. या शासन निर्णयानुसार, वितरीत करण्यात येणारे अनुदान हे वित्त विभागाच्या दिनांक १६ एप्रिल, २०२० रोजीच्या परिपत्रकातील सूचनांनुसार तसेच शासन परिपत्रक वित्त विभाग क्रमांक अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३ दिनांक १६ एप्रिल, २०२०मध्ये नमूद करण्यात आलेल्या अटीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२०१११११२२१५१८१२० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(हे. सु. पाठक)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. विभागीय आयुक्त (सर्व)
२. महालेखापाल महाराष्ट्र-१ मुंबई (लेखा परिक्षा)/(लेखा व अनुज्ञेयता)
३. महालेखापाल महाराष्ट्र-२ नागपूर (लेखा परिक्षा)/(लेखा व अनुज्ञेयता)
४. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
५. मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
६. मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई
७. कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)

८. उप मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा (सर्व)
९. जिल्हा लेखा परिक्षक स्थानिक निधी लेखा (सर्व)
१०. संचालक, लेखा कोषागारे, महाराष्ट्र, मुंबई.
११. जिल्हा कोषगार अधिकारी (सर्व)
१२. नियोजन विभाग, कार्यासन १४४३/१४४४, मंत्रालय, मुंबई
१३. वित्त विभाग, मंत्रालय (व्यय-१५ / अर्थ-१७), मंत्रालय, मुंबई.
१४. व्यवस्थापक, पंजाब नॅशनल बँक, शिल्पयान, शिवाजी पथ, जि. ठाणे ४०० ०६३
१५. कार्यासन क्रमांक वित्त-१, वित्त-२, वित्त-७, वित्त-८, योजना-२, ग्राम विकास विभाग.
१६. निवड नस्ती, कार्यासन योजना-१, ग्राम विकास विभाग.

सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षात बायोगॅस कायक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी वितरीत करावयाचा निधी तपशिल																				
अ. क्र.	जिल्हा	दिनांक ०६ ऑगस्ट, २०१९ रोजीच्या पत्रान्वये सन २०१९-२० करीता निश्चित केलेले उद्दिष्ट								शौचालय जोडणी उद्दिष्ट				जिल्ह्यांना दिलेल्या उद्दिष्टानुसार उपलब्ध करून दयावयाचे एकूण सहाय्यक अनुदान					दिनांक २०.११.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये जिल्ह्यांना वितरीत केलेले सहाय्यक अनुदान (रकाना क्र. १९ च्या ५०%) रू.	या शासन निर्णयान्वये जिल्ह्यांना वितरीत करावयाचे सहाय्यक अनुदान (रकाना क्र. १९ च्या १२.७%) रू
		बायोगॅस संयंत्राचे प्रवर्गानिहाय उद्दिष्ट				प्रशिक्षण वर्ग उद्दिष्ट														
		सर्वसाधारण	SC	ST	एकूण	CMC	User Course	Staff Course	Tum Key Worker Course	सर्वसाधारण	SC	ST	एकूण	सर्वसाधारण (रकाना नं.३ x रू.१२०००/-) रू.	SC/ST (रकाना नं.४+५ X रू.१३०००) रू.	खर्च प्रति (CMC रू. ५००००/- User Course रू. ४०००/- Staff Course रू. १००००/- Turn Key Course रू. ७५०००/-) रू.	प्रशासकीय व प्रचार प्रसिद्धी खर्च (प्रति संयंत्र २८६.६७/- +५३.३३/- प्रमाणे) रू.	एकूण अनुदान (रकाना १५+१६+१७ +१८) रू.		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
१	ठाणे	२०	०	१०	३०	०	१	०	०	०	०	०	०	२४००००	१३००००	४०००	९४००	३८३४००	१९१७००	४९१९२
२	पालघर	३५	३	८७	१२५	०	२	०	०	०	०	०	०	४२००००	११७००००	८०००	३९१६६	१६३७१६६	८१८५८३	२०९९२०
३	रायगड	१२६	१३	१४	१५३	०	०	०	०	०	०	०	०	१५१२०००	३५१०००	०	४७९४०	१९१०९४०	९५५४७०	२४४६८९
४	रत्नागिरी	१७७	२३	०	२००	२	३	१	०	०	०	०	०	२१२४०००	२९९०००	१२२०००	६२६६६	२६०७६६६	१३०३८३३	३३३१७४
५	सिंधुदुर्ग	४८५	१५	०	५००	१	६	०	०	०	०	०	०	५८२००००	१९५०००	७४०००	१५६६६६६	६२४५६६६	३१२२८३३	७९५२००
६	नाशिक	२०१	३२	१९	२५२	०	१	०	०	०	०	०	०	२४१२०००	६६३०००	४०००	७८९६०	३१५७९६०	१५७८९८०	४०३०६१
७	धुळे	२०	५	१७	४२	०	१	०	०	०	०	०	०	२४००००	२८६०००	४०००	१३१६०	५४३१६०	२७१५८०	६९४८१
८	नंदुरबार	१८	०	६४	८२	०	१	०	०	०	०	०	०	२१६०००	८३२०००	४०००	२५६९४	१०७७६९४	५३८८४७	१३७३६७
९	जळगांव	९०	५	५	१००	०	१	०	०	०	०	०	०	१०८००००	१३००००	४०००	३१३३४	१२४५३३४	६२२६६७	१५८६५७
१०	अहमदनगर	६५०	४५	५	७००	१	११	१	१	०	०	०	०	७८०००००	६५००००	१७९०००	२१९३३२	८८४८३३२	४४२४१६६	११२५७३८
११	पुणे	६३७	१६	२२	६७५	०	१०	०	०	०	०	०	०	७६४४०००	४९४०००	४००००	२११४९८	८३८९४९८	४१९४७४९	१०६७४६६
१२	सातारा	२८५	१५	०	३००	०	५	०	०	०	०	०	०	३४२००००	१९५०००	२००००	९४०००	३७२९०००	१८६४५००	४७५५८३
१३	सांगली	३९५	१५	०	४१०	०	४	०	०	०	०	०	०	४७४००००	१९५०००	१६०००	१२८४६६	५०७९४६६	२५३९७३३	६४७०९२
१४	सोलापूर	४२०	३०	०	४५०	०	२	०	०	०	०	०	०	५०४००००	३९००००	८०००	१४१०००	५५७९०००	२७८९५००	७१०५३३
१५	कोल्हापूर	१०३१	३९	०	१०७०	१	१४	१	०	०	०	०	०	१२३७२०००	५०७०००	११६०००	३३५२६४	१३३३०२६४	६६६५१३२	१६९४९८९
१६	औरंगाबाद	४६४	३४	२	५००	०	८	०	०	०	०	०	०	५५६८०००	४६८०००	३२०००	१५६६६४	६२२४६६४	३११२३३२	७९२५३२
१७	जालना	१४२	८	०	१५०	०	१	०	०	०	०	०	०	१७०४०००	१०४०००	४०००	४७०००	१८५९०००	९२९५००	२३८०९३
१८	परभणी	८५	१५	०	१००	०	२	०	०	०	०	०	०	१०२००००	१९५०००	८०००	३१३३२	१२५४३३२	६२७१६६	१५९८००
१९	हिंगोली	७५	१५	१०	१००	०	२	०	०	०	०	०	०	९०००००	३२५०००	८०००	३१३३२	१२६४३३२	६३२१६६	१६१०७०
२०	बीड	८५	१०	५	१००	०	२	०	०	०	०	०	०	१०२००००	१९५०००	८०००	३१३३२	१२५४३३२	६२७१६६	१५९८००

२१	नांदेड	८०	१५	५	१००	०	१	१	०	०	०	०	०	९६००००	२६००००	१४०००	३१३३२	१२६५३३२	६३२६६६	१६११९७
२२	उस्मानाबाद	१७६	२४	०	२००	०	३	०	०	०	०	०	०	२११२०००	३२२०००	१२०००	६२६६६	२४९८६६६	१२४९३३३	३१९३३१
२३	लातूर	७५	२०	५	१००	०	२	०	०	०	०	०	०	९०००००	३२५०००	८०००	३१३३२	१२६४३३२	६३२१६६	१६१०७०
२४	अमरावती	३८	२२	१०	७०	०	२	०	०	०	०	०	०	४५६०००	४१६०००	८०००	२१९३२	९०१९३२	४५०९६६	११५०४५
२५	बुलढाणा	९२	१७	३	११२	०	२	०	०	०	०	०	०	११०४०००	२६००००	८०००	३५०९२	१४०७०९२	७०३५४६	१७९२०१
२६	वाशिम	१०	१	१	१२	०	१	०	०	०	०	०	०	१२००००	२६०००	४०००	३७८६	१५३७८६	७६८९३	२००३१
२७	अकोला	५०	१७	३	७०	०	०	०	०	०	०	०	०	६०००००	२६००००	०	२१९३२	८८१९३२	४४०९६६	११२५०५
२८	यवतमाळ	२८	१८	४	५०	०	१	०	०	०	०	०	०	३३६०००	२८६०००	४०००	१५६६८	६४१६६८	३२०८३४	८१९९२
२९	नागपूर	५३	२०	१०	८३	०	१	०	०	०	०	०	०	६३६०००	३९००००	४०००	२६००६	१०५६००६	५२८००३	१३४६१३
३०	वर्धा	७५	२९	१६	१२०	१	२	०	०	०	०	०	०	९०००००	५८५०००	५८०००	३७६००	१५८०६००	७९०३००	२०१२३६
३१	भंडारा	७४	२०	१०	१०४	०	२	०	०	०	०	०	०	८८८०००	३९००००	८०००	३२५८६	१३१८५८६	६५९२९३	१६७९६०
३२	गोंदिया	१६३	७	१०	१८०	०	१	०	०	०	०	०	०	१९५६०००	२२१०००	४०००	५६३९८	२२३७३९८	१११८६९९	२८६१५०
३३	चंद्रपूर	१३५	३०	१५	१८०	०	३	०	०	०	०	०	०	१६२००००	५८५०००	१२०००	५६३९८	२२७३३९८	११३६६९९	२९०७२२
३४	गडचिरोली	१०	१०	६०	८०	०	२	०	०	०	०	०	०	१२००००	९१००००	८०००	२५०६६	१०६३०६६	५३१५३३	१३५५०९
एकूण		६५००	५८८	४१२	७५००	६	१००	४	१	०	०	०	०	७८००००००	१३००००००	८१५०००	२३५००००	९४१६५०००	४७०८२५००	१२००००००

(हे. सु. पाठक)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन